

Vi hever renten for å få prisveksten ned

Sentralbanksjef Ida Wolden Baches innledning på pressekonferanse om rentebeslutningen 4. mai 2023.

Figur 1: Renten heves med 0,25 prosentenheter

Norges Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet har besluttet å heve styringsrenten med 0,25 prosentenheter til 3,25 prosent.

Norges Banks oppgave er å sikre lav og stabil inflasjon. Målet er en prisvekst som over tid er nær 2 prosent. Samtidig skal vi bidra til at flest mulig er i jobb og til en stabil økonomisk utvikling.

Figur 2: Inflasjonen er for høy

Nå er inflasjonen klart over målet. I mars var konsumprisene 6,5 prosent høyere enn ett år tidligere. Høye energipriser er én viktig årsak til den høye prisveksten, men også prisene på andre varer og tjenester har steget raskt.

Prisstabilitet er viktig for at økonomien skal fungere godt. Vi setter renten med sikte på å få prisveksten tilbake til 2 prosent. Samtidig vil vi unngå at vi bremser veksten i økonomien mer enn det som er nødvendig for å få bukt med inflasjonen. Vi har ennå ikke sett de fulle effektene av de renteøkningene vi har bak oss.

Prognosen vår i mars indikerte en styringsrente som øker til rundt 3,5 prosent i sommer. Til dette rentemøtet har vi ikke utarbeidet nye prognoser, men vi har vurdert ny informasjon opp mot anslagene vi la frem i mars.

Figur 3: Prisveksten har avtatt internasjonalt

Også hos våre handelspartnere er prisveksten høy, men i mange land har den avtatt de siste månedene. Prisene på gass og kraft har kommet ned fra de svært høye nivåene i fjor.

Problemer i enkelte banker i USA og Sveits førte til store bevegelser i finansmarkedene i mars. Internasjonale aksjeindekser har steget siden forrige rapport, og risikopåslagene i obligasjonsmarkedene har falt. I USA og Europa ser det ut til at det er blitt litt vanskeligere for husholdninger og bedrifter å få lån.

Figur 4: Kronen har svekket seg

Den høye inflasjonen har gjort at sentralbankene i mange land har hevet styringsrentene raskt, og mer enn i Norge. Den norske kronen har svekket seg

de siste månedene og er nå på sitt svakeste siden utbruddet av koronapandemien våren 2020. Kronen er svakere enn vi anslo i mars.

Figur 5: Arbeidsledigheten er fortsatt lav

Det er høy aktivitet i norsk økonomi. Husholdningenes forbruk har fortsatt å øke til tross for høy prisvekst og økte renter. En høy andel av befolkningen er i jobb, og sysselsettingen har steget videre så langt i år. Arbeidsmarkedet er stramt. I det siste har likevel den økonomiske veksten avtatt. Arbeidsledigheten økte litt i april, og det lyses ut færre stillinger enn før.

Det stramme arbeidsmarkedet har bidratt til at lønnsveksten har tatt seg opp. Lønnsveksten i fjor ble den høyeste siden 2011, og det ser ut til at den øker videre i år. Utfallet av lønnsoppgjøret så langt kan tyde på at årslønnsveksten vil bli litt høyere enn vi anslo i mars.

Høyere lønnsvekst gir økte kostnader for bedriftene og kan gi høyere priser på det vi produserer i Norge. Svekkelsen av kronen gjør at varer vi importerer, blir dyrere fremover.

Figur 6: Trolig hever vi renten igjen i juni

Komiteens vurdering er at det er behov for en høyere rente for å dempe inflasjonen.

Siden vi la frem prognoser i mars, har den økonomiske aktiviteten samlet sett vært om lag som ventet. Ser vi bort fra energiprisene, har også utviklingen i konsumprisene vært som anslått. Oppgangen i lønnsveksten og svekkelsen av kronen vil bidra til å holde prisveksten oppe fremover. Dersom kronen holder seg svakere enn lagt til grunn eller presset i økonomien vedvarer, kan det bli nødvendig med en høyere rente enn vi tidligere har sett for oss.

Det videre forløpet for renten vil avhenge av den økonomiske utviklingen, men mest sannsynlig hever vi renten igjen i juni. Da legger vi også frem oppdaterte prognoser for norsk økonomi.